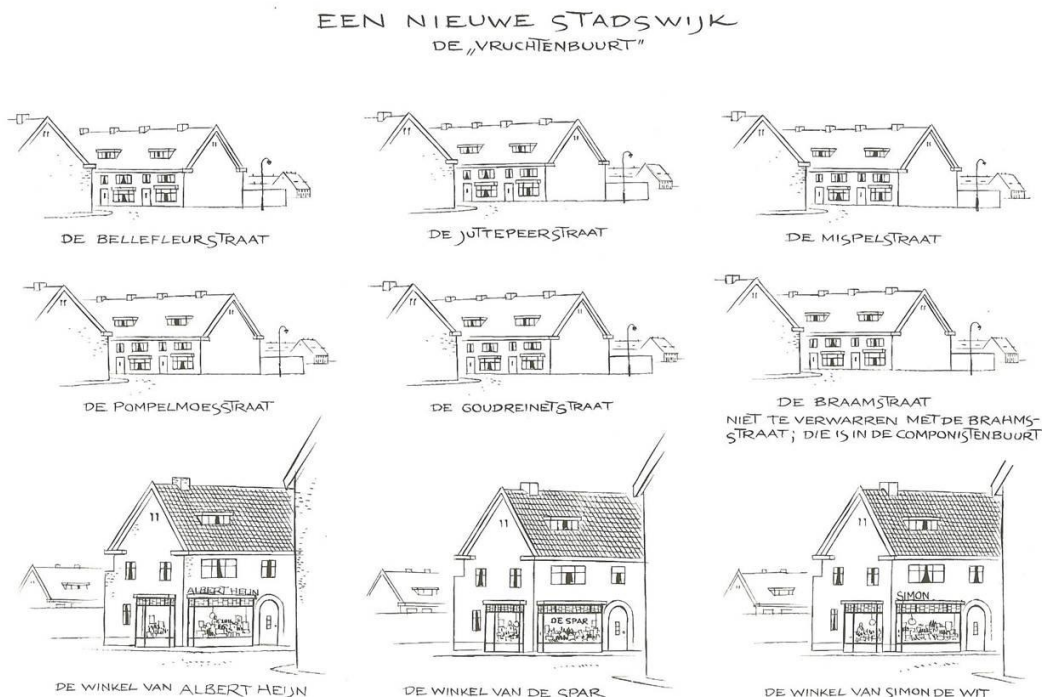

Een huis, is een huis met een puitdak

Vraag tien kinderen een huis te tekenen. Negen van de tien tekenen een vrijstaand huis met een puitdak. Meestal met de toevoeging van een deur en een of meerdere ramen met gordijntjes en planten. Laat dezelfde fantasie op volwassenen los. Vanuit mijn ervaring bij creatieve sessies weet ik dat de uitkomst dezelfde is: een huis met een puitdak, maar nu wel met de toevoeging van een schoorsteen met rookwolkjes. Kinderen hebben geen gevoel bij een schoorsteen, ze zijn gewend aan centraal geregelde verwarming met convectors of vloerverwarming. Schoorstenen passen niet in hun beleving van een huis. Binnenkort zullen zonnepanelen zeker deel van hun creaties uitmaken. Weinig kinderen, en ook volwassenen, tekenen een huis met een plat dak. En bijna niemand komt met een tegendraadse dakoplossing, of hij moet voor architect in de leer zijn. Voor de meesten is en blijft een huis, een huis met een puitdak, en niet anders.

Hele woonwijken staan vol met puitdaken - de vakterm is zadeldaken. Jo Spier, de cartoonist van kernachtige eenvoud in de vijftiger en zestiger jaren van de vorige eeuw, zag het met zijn puntige potlood scherp. 'Hoe gemakkelijk is het om architect te zijn'. Hele straten en wijken leken op elkaar, en dat is lang zo gebleven. Veel van hetzelfde door de uniforme gedachte die men van een huis heeft. Een doos met een puitdak. In principe is daar niks mis mee, maar veel projectontwikkelaars en woningcorporaties hebben zich nauwelijks ingespannen voor toegevoegde waarde op gebied van architectuur en esthetiek. Opmerkelijk is het gebrek aan durf en het streven naar kwaliteit. Daarom kenmerken veel oudere wijken zich door fantasieloze monotonie. Geld zal daarbij zeker een rol gespeeld hebben, soms uitgedrukt in het gebrek ervan, maar meestal voor buitengewone winstoptimalisatie van de projectontwikkeling. En dat zien we volop om ons heen terug. Kwetsbare wijken omdat de projectontwikkeling ver beneden de maat was. Wijken die nu op het punt van grondige renovatie of afbraak staan.

kindertekeningen

constructie toren Muiderslot

Het kan ook anders. Neem de creaties van de Amsterdamse School, neem architect Berlage als voorbeeld. Dertiger jaren woningen met puntdaken die esthetisch verantwoord- en nog altijd zeer geliefd zijn. De eerste mensen in Europa - de cro-magnon zo'n 35000 jaar geleden - woonden in grotten. Primitieve jagers die gebruik maakten van een natuurlijk dak boven hun hoofd. De huidige homo-sapiens heeft het dak werkelijk inhoud en vorm gegeven. De puntige vorm komt terug bij de tempels van de oudheid, bij huizen en kathedralen in de middeleeuwen, tot en met Vinex-wijken en villa's. Het puntdak was eigenlijk niet meer dan logica. Hemelwater, en dat komt bij ons nogal eens voor, wordt bij een puntdak direct naar de zijkanten afgevoerd. Bij een plat dak blijft neerslag, met name sneeuw, liggen. Al menig gebouw met een plat dak is in Duitsland of Oostenrijk de laatste jaren door teveel sneeuw ingestort.

Een puntdak, zadeldak, heeft dus veel voordelen. De driehoekvorm met twee tegen elkaar geplaatste hellende dakschilden boven twee tegenover elkaar geplaatste draagmuren zorgt voor een sterke en stabiele constructie. Deze constructie is lichter dan die van platte daken. De krachten in een zadeldak worden naar de zijkanten afgeleid, daar waar de draagmuren staan. De ideale hoek is ongeveer 45 graden. Bij 30 graden kan sneeuw blijven liggen. De spanten dragen de dakconstructie, inclusief de daarop uitgeoefende belasting van de dakbedekking en de krachten van sneeuw en wind. Hoe kleiner de dakhoek, hoe minder windbelasting, en hoe minder gewicht voor de constructie. Hoe groter de dakhoek, vanzelfsprekend hoe groter de belasting, hoe zwaarder de constructie, maar ook hoe hoger de woning. Onder een hoge dakconstructie bevindt zich dan extra ruimte voor kamers of een zolder. Vanwege zijn eenvoud en voordelen wordt het zadeldak veel in Nederland en België toegepast.

Daan Fröger
(conceptmanager LOFTHOME)
oktober 2010